

Lobbyschandaal in Brussel: EU betaalde milieuclubs in het geheim voor promotie van groene plannen Timmermans

Brussel - De Europese Commissie heeft jarenlang milieuclubs gesubsidieerd met de opdracht om te lobbyen voor de groene plannen van ex-Eurocommissaris Frans Timmermans. Dat blijkt uit geheime contracten die De Telegraaf heeft kunnen inzien.

Alexander Bakker

06:30 uur | 22 januari 2025

Organisaties kregen zelfs doelstellingen opgelegd voor concrete lobbyresultaten bij Europarlementariërs en lidstaten. Alles was vooral gericht op een nog ambitieuzer groen Europees beleid.

Vandaag is er een debat over het lobbyschandaal in het Europees Parlement. NSC-Europarlementariër Dirk Gotink eist dat de onderste steen boven komt. „Ik wil weten of dit ook speelt bij andere thema's, zoals migratie.”

De pas aangetreden Poolse Eurocommissaris Piotr Serafin (Begroting) vindt de lobbycontracten onacceptabel en wil korte metten maken met dit soort praktijken richting medewetgevers. „Het is ongepast om overeenkomsten aan te gaan die ngo's verplichten om leden van het Europees Parlement te belobbyen”, zegt de centrumrechtse politicus tegen De Telegraaf.

„Helaas hebben dergelijke praktijken zich in het verleden voorgedaan en moeten ze worden uitgebannen. Er zijn al maatregelen genomen om dit probleem aan te pakken en ik kan iedereen verzekeren dat ze niet meer zullen gebeuren.”

Schaduwlobby Brussel

Brussel gebruikte voor de schaduwlobby geld uit een miljardenpot voor klimaat- en milieusubsidies. De milieuclubs moesten zich ook verantwoorden. Zo kreeg het European Environmental Bureau, de Europese koepel van groene organisaties met vanuit Nederland onder andere Milieudefensie en Natuurmonumenten, expliciet de opdracht om op z'n minst 16 voorbeelden te geven waar het Europees Parlement groene wetteksten ambitieuzer heeft gemaakt dankzij hun lobby.

Ook de omstreden Natuurherstelwet van voormalig Eurocommissaris Timmermans moest door de koepel van 185 milieuclubs worden 'gepromoot'. Verder blijkt uit het contract, waar De Telegraaf inzage in heeft gehad, hoe 700.000 euro subsidie moest worden gebruikt om bijvoorbeeld het boerendebat de groene kant op te sturen.

Al langer signalen

Al langer zijn er signalen dat Brussel via andere clubs haar eigen groene plannen probeert door te drukken. Zo schreef De Telegraaf in juni 2023 al over hoe bedrijven via het EU Business & Biodiversity Platform tips kregen over hoe ze twijfelende politici in het Europees Parlement kunnen bewerken om voor de Natuurherstelwet te stemmen. Vooral in Nederland was er veel weerstand tegen deze wet uit vrees voor een tweede juridische stikstofcrisis.

'Klimaatbank' van EU vreest 'reputatieramp': beleggingen pakken veel minder groen uit

„Er waren zelfs lobbylijsten met namen van politici die benaderd moesten worden”, zegt NSC-Europarlementariër Dirk Gotink. Als lid van de begrotingscontrolecommissie doet hij nu met een aantal collega's onderzoek naar subsidiecontracten met groene clubs in de afgelopen vijf jaar. „Dit is geen hetze tegen de milieubeweging. Natuurlijk mogen ze lobbyen. Ik richt mijn pijlen op de Europese Commissie. Dit lijkt een zeer georkestreerd samenspel van een groene coalitie onder leiding van Timmermans en een linkse meerderheid in het Europees Parlement.”

Europarlementariërs spitten in geheime documenten

Dat Europarlementariërs gaan spitten in geheime documenten is niet onopgemerkt gebleven. Afgelopen najaar stuurde de nieuw aangetreden Europese Commissie plots een oekaze naar de milieubeweging: er mag niet meer gelobbyd worden met subsidiegeld bij de EU-instellingen. Woensdag is er een debat over de kwestie in het Europees Parlement.

Nederlandse prins en klimaatgezant Jaime uit zorgen: 'Er zullen enorme klimaatklappen komen, die voor sommigen rampzalig zijn'

Gotink: „Ik wil weten of dit ook speelt bij andere thema's, zoals migratie. Brussel is de lobbyhoofdstad van Europa: is dit een rotte appel of is het een gebruik dat wijdverspreid is?” Hij is bovendien van mening dat het goed is om regels op te tuigen om te voorkomen dat de Europese Commissie opnieuw dit soort praktijken kan uitvoeren met belastinggeld.

'Gelijker speelveld'

Het European Environmental Bureau heeft in een open brief gereageerd op de kritiek en ontwikkelingen. „Een bloeiende democratie vereist middelen die het mogelijk maken dat de stem van burgers besluitvormers bereikt”, schrijft secretaris-generaal Patrick ten Brink. „In tegenstelling tot actoren met veel middelen, zoals buitenlandse overheden en multinationals, beschikken Europese burgers en hun maatschappelijke organisaties vaak niet over voldoende middelen. EU-steun is nodig om een gelijker speelveld te garanderen.”

Nieuwe wind in Brussel: Europarlement zet bijl in groene bomenwet Timmermans

De milieuclubs vrezen dat ze hun vaste subsidies van in totaal 15,5 miljoen euro per jaar verliezen en benadrukken dat ze de Europese Commissie juist willen helpen. „Wij zijn van mening dat onze betrokkenheid heeft bijgedragen aan het versterken van de reputatie van de EU als wereldleider in de noodzakelijke wereldwijde transitie naar een koolstofvrije toekomst zonder vervuiling.”

‘Lobbypraktijken EU uitbannen’

De pas aangetreden Poolse Eurocommissaris Piotr Serafin (Begroting) vindt de lobbycontracten onacceptabel en wil korte metten maken met dit soort praktijken richting medewetgevers. “Het is ongepast om overeenkomsten aan te gaan die ngo’s verplichten om leden van het Europees Parlement te belobbyen”, zegt de centrumrechtse politicus tegen De Telegraaf. „Helaas hebben dergelijke praktijken zich in het verleden voorgedaan en moeten ze worden uitgebannen. Er zijn al maatregelen genomen om dit probleem aan te pakken en ik kan iedereen verzekeren dat ze niet meer zullen gebeuren.”

Serafin laat aan De Telegraaf weten dat ngo’s niet bang hoeven te zijn dat ze niet meer mogen deelnemen aan het publieke debat. „Bij het nemen van beslissingen over milieuzaken is het essentieel om rekening te houden met de input van zowel organisaties die zakelijke belangen vertegenwoordigen als organisaties die opkomen voor milieuzorgen.”

PvdA/GL-leider Frans Timmermans was als voormalig vice-voorzitter van de Europese Commissie verantwoordelijk voor de Green Deal. Hij laat aan De Telegraaf weten zelf nooit betrokken te zijn geweest bij het afsluiten van subsidiecontracten. „Ik heb ze nooit gevraagd om voor mij mijn werk te doen”, aldus Timmermans. Hij denkt ook niet dat milieuclubs een opdracht nodig hebben om te gaan lobbyen voor wetgeving waar ze in geloven. Hij steunt oproepen voor transparantie: „Totale openbaarheid is het beste om te zien wat er allemaal van waar is.”